

LEI akademinės etikos komisijos REKOMENDACIJOS skirtos akademinės etikos pažeidimų prevencijai

LEI akademinės etikos komisijos (toliau Komisijos) viena iš veiklos sričių yra analizuoti, kaip Bendruomenės nariai laikosi akademinės etikos principų, taip pat nagrinėti kokios prevencinės priemonės leistų išvengti pažeidimų ir teikti pasiūlymus instituto direktoriui ir Mokslo tarybai (Komisijos darbo reglamentas, 3.5 punktas).

1. Dėl mokslo ir studijų institucijų (MSI) nurodymo skelbiant mokslines publikacijas, kai naudojama daugiau nei viena bendraautorius atstovaujama MSI, t.y. nurodoma daugiau nei viena afiliacija:

LEI akademinės etikos komisija (toliau Komisija) kreipėsi į Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybą (toliau – Tarnyba) su prašymu išaiškinti galimus apribojimus arba galimybes publikacijoje nurodyti daugiau nei vieną bendraautorius afiliaciją (angl. Affiliation), kai tas pats asmuo vykdo tyrimus skirtingose mokslo ir studijų institucijose. Savo atsakyme Tarnyba atkreipė dėmesį, kad *Tarnybos kontrolieriaus 2020 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-38 patvirtintų „Rekomendacijų mokslo ir studijų institucijoms dėl akademinės etikos kodeksų rengimo, priėmimo ir įgyvendinimo“ ... 13 dalyje įtvirtinti akademinės etikos principai: sąžiningumas, pasitikėjimas, teisingumas, pagarba, atsakomybė, lygiateisiškumas*. Tie patys principai yra įtvirtinti ir šiuo metu atnaujinamame LEI akademinės etikos kodekse. Tarnybos nuomone *kūrinio autoriui/autoriams naudotina daugiau nei viena afiliacija*, t. y. gali būti nurodomos kelios mokslo ir studijų institucijos, prisidėjusios prie skelbiamų mokslinių tyrimų.

Tas pats klausimas buvo pateiktas kitose mokslo ir studijų institucijose dirbantiems teisinį išsilavinimą turintiems asmenims, kurių viena iš nagrinėjamų temų yra akademinė etika. Jų nuomone pats kelių afiliacijų naudojimas nėra akademinės etikos pažeidimas, tačiau akademinės etikos pažeidimas galėtų kilti tuo atveju, jeigu būtų manipuliuojama afiliacijomis, jos nurodomos netinkamai ar iškraipant informaciją. Visumoje, teisiniu požiūriu, neteisingas institucijos, kuriai priklauso tyrimo ar kūrinio autorius, nurodymas arba informacijos apie instituciją nutylėjimas, sąmoningas mokslo ir meno veikloje talkinusių asmenų intelektualinio ar finansinio indėlio nutylėjimas arba nuslėpimas, būtų laikomas akademinės etikos pažeidimu. Pavyzdžiui, nepelnytai nurodžius instituciją asmuo gali įgyti pranašumą užimti tam tikras pareigas toje institucijoje, jei joms užimti vertinamas mokslo publikacijų skaičius.

Atsižvelgdama į išsakytas Tarnybos ir teisininkų nuomones ir siekiant išvengti akademinės etikos pažeidimų, LEI akademinės etikos komisijos nuomone, jeigu rengiamose mokslinėse publikacijose autorius nurodo kelias mokslo ir studijų institucijas (naudoja kelias afiliacijas), kuriose gauti skelbiamų mokslinių tyrimų rezultatai, tai šių institucijų indėlis turi būti aiškiai atskleistas pačiame publikacijos tekste arba padėkos (angl. acknowledgement) dalyje.